

Zpráva o plnění priorit Rady za rok 2017 a priority Rady stanovené pro rok 2018

Rada se při své činnosti řídí zákonem o vysílání, zákonem o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, zákonem o reklamě a dalšími právními předpisy.

Všem činnostem stanovených těmito zákony se Rada věnuje bez výjimky, v jejich rámci si nicméně může stanovit priority, na něž se v daném kalendářním roce zaměří. Volba priorit zpravidla reflektuje aktuální události (například konání voleb), společenskou poptávku (snaha o omezení negativního vlivu vysílání na děti) apod.

Dne 19. prosince 2017 na 22. zasedání Rada vyhodnotila plnění priorit roku 2017 a stanovila priority pro rok 2018.

I.

Vyhodnocení priorit Rady pro rok 2017

1) Ochrana dětských diváků

V roce 2017 se Rada vedle monitoringu a analytického vyhodnocování audiovizuálních obsahů, které mohou být potenciálně rizikové pro dětského diváka, zaměří zejména na rešeršní a teoreticko-metodologické úkoly spojené s otázkami, které před regulátory v souvislosti s ochranou nezletilých před negativními dopady audiovizuálních obsahů, šířených prostřednictvím různých technologických platforem, staví probíhající novelizace Směrnice o audiovizuálních mediálních službách. Speciální pozornost pak bude zaměřena na aktuální trendy v oblasti označování audiovizuálních děl z hlediska jejich vhodnosti pro dětské diváky a na snahy o koordinaci tohoto značení na nadnárodní úrovni.

Vyhodnocení:

Při naplňování uvedené priority se Rada zaměřila zejména na aktivní zapojení do činnosti pracovní skupiny v rámci ERGA (Evropská skupina regulátorů audiovizuálních mediálních služeb - poradní orgán Komise EU pro otázky audiovizuálních služeb), která si klade za cíl dosáhnout maximální ochrany nezletilců před riziky souvisejícími s konzumací audiovizuálních obsahů. Pracovní skupina během roku 2017 mapovala a vyhodnocovala současný stav ochrany dětí a mladistvých v audiovizuální oblasti v rámci EU a současně formulovala budoucí trendy, které by měly být zohledněny při novelizaci Směrnice o audiovizuálních mediálních službách. ERGA zdůrazňuje důležitost spolupráce mezi regulátory a regulovanými subjekty, přičemž věří, že právě nové technické možnosti usnadní ochranu dětí a mladistvých tak, jak si přejí jejich rodiče, aniž by bylo nutné nadměrně zatěžovat média samotná. ERGA konstatuje, že ochrana dětí a mladistvých v rámci mediální sféry je pouze součástí většího problému jejich celkové ochrany v digitálním světě jako takovém. Proto by i měla být chápána v tomto širším kontextu. V rozhlasovém vysílání v roce 2017 byl, pokud jde o ochranu dětských posluchačů, dosažen kýžený stav. Z upozornění na porušení zákona v oblasti rozhlasového vysílání nebylo v roce 2017 ani jedno vydáno z důvodu zařazení pořadu či upoutávek, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mládeže, nebylo ani vedeno žádné správní řízení o uložení pokuty za delikt v této oblasti.

2) Objektivita a vyváženost předvolebního vysílání

Na podzim 2017 se v České republice uskuteční parlamentní volby. Monitoring předvolebního rozhlasového a televizního vysílání je tradičně prioritou Rady, protože vysílání významným způsobem zasahuje do soutěže politických stran. I v roce 2017 tak bude zpracován monitoring zpravodajských a publicistických pořadů všech hlavních celoplošných programů a vybraných programů šířených na regionální či lokální úrovni. Cílem analytického vyhodnocení jak standardního zpravodajského a publicistického obsahu jednotlivých sledovaných programů, tak publicistiky, připravené provozovateli speciálně v souvislosti s konáním voleb, bude

posoudit, zda se někteří provozovatelé v citlivém předvolebním období nezpronevěřili zásadám objektivního a vyváženého informování.

Vyhodnocení:

Již na jaře 2017 Rada projednala materiál, kterým byl nastaven rozsah a metodika monitoringu vysílání před podzimními parlamentními volbami a současně již i volbami prezidentskými, které se uskuteční v zimě 2018, protože parlamentní a prezidentské volby probíhají v rychlém sledu za sebou a bylo tak organizačně výhodnější připravovat oba monitorinky současně. Rada vybrala rozhlasové a televizní programy, které budou v souvislosti s volbami monitorovány a stanovila okruh monitorovaných pořadů a časové údobí, po něž se tak stane (4 týdny). Rada rovněž musela zvážit, jak bude monitoring rozvržen a kdo bude pověřen jeho zpracováním, protože bylo zjevné, že monitoring, v plánovaném rozsahu, nelze zvládnout interními silami úřadu. Proto Rada rozhodla, že monitoring vysílání před parlamentními volbami bude rozdělen mezi interní analytiku úřadu a externí odborné pracoviště. Monitoring vysílání před prezidentskou volbou pak bude kompletně zpracován externím pracovištěm. Externí pracoviště bylo následně vybráno prostřednictvím vyhlášení zakázky malého rozsahu. Výstupy z monitoringu vysílání před parlamentními volbami Rada projedná počátkem roku 2018, výstupy z monitoringu vysílání před prezidentskou volbou pak v létě 2018.

3) Ochrana zranitelných skupin spotřebitelů před obchodními sděleními, nabízejícími věštecké a esoterické služby, včetně prodeje předmětů, které mají poskytovat ochranu, zdraví či jiné osobní benefity.

Rada bude v roce 2017 v rámci monitoringu věnovat zvláštní pozornost rozboru obchodních sdělení, obzvláště teleshoppingových bloků, jejichž obsahem je nabídka různých forem věštění, sesílání pozitivní energie, léčivých sil apod., či obchodních sdělení, která propagují prodej předmětů, které mají poskytovat ochranu, zdraví či jiné osobní benefity. Tento typ obchodních sdělení bude důsledně vyhodnocován z hlediska naplnění všech požadavků zákona o regulaci reklamy a zákona o ochraně spotřebitele, a to zejména s ohledem na zranitelné skupiny spotřebitelů, u kterých je vyšší riziko podlehnoutí marketingovému nátlaku věštců, vědem a esoteriků.

Vyhodnocení:

Rada v souladu se stanovenou prioritou projednala řadu analytických výstupů, které hodnotily různé typy teleshoppingových bloků s nabídkou rizikových produktů a služeb. Nad rámec stanovené priority monitoring zjistil, že vedle obchodních sdělení, nabízejících služby ezoteriků, jsou značně problematické rovněž teleshoppingy nabízející klenoty. V průběhu roku 2017 Rada zahájila čtyři správní, resp. přestupková, řízení, která souvisela s nabídkou šperků, u nichž byla deklarována léčivá moc. Řízení byla zahájena se šířiteli, kteří jsou podezřelí ze spáchání přestupku odvysíláním obchodního sdělení, které podporuje chování ohrožující zdraví, a se zadavateli, kteří jsou podezřelí z nekalých obchodních praktik. Problematická obchodní sdělení v televizním a rozhlasovém vysílání se mohou významně odlišovat. Pokud jde o obchodní sdělení na věštecké a esoterické služby nebylo v rozhlasovém vysílání zachyceno žádné. V roce 2017 ovšem pokračoval cílený monitoring obchodních sdělení na potraviny, doplňky stravy, léky a loterie a jiné podobné hry neregistrované na území ČR a obecně na užívání nekalých obchodních praktik.

4) Monitoring obsahu audiovizuálních služeb s ohledem na možné technologické inovace

V současné době dochází k rozvoji technologií umožňujících kombinovat „standardní televizní vysílání“ s platformami na bázi připojení k internetu. Jedním z těchto možných prvků je tzv. HbbTV, které je spustitelné prostřednictvím tzv. red buttonu či přímo prostřednictvím programové nabídky na televizorech disponujících HbbTV podporou. Technologické možnosti televizních přijímačů a s tím související specifické obsahy vysílání mohou být mimo stávající regulační rámec a mohou tak obsahovat prvky, které nebudou podléhat standardní kontrole,

přestože mohou významně zasáhnout do práv diváků – potažmo spotřebitelů. V roce 2017 by tak mělo dojít k zmapování technologických možností s následnou reflexí ve vztahu k možné regulaci, či podchycení oblastí, které se dle stávajících předpisů regulaci vymykají.

Vyhodnocení:

Mezi priority pro rok 2017 bylo zařazeno zmapování nových technologických možností s následnou reflexí ve vztahu k možné regulaci, či podchycení oblastí, které se dle stávajících předpisů, regulaci vymykají. Tato priorita vyplynula z důsledku rozvoje technologií umožňujících kombinovat „standardní televizní vysílání“ s platformami na bázi připojení k internetu. Za tímto účelem byl vypracován materiál, který byl Radě předložen v rámci 19. zasedání. Obsahem tohoto materiálu byl monitoring HbbTV tuzemských provozovatelů, přičemž byla zjištěna absence jednoznačných normativních předpisů, které by určily orgán dozoru nad touto platformou. Problematika HbbTV byla rovněž diskutována na konferenci Rady Mediální reflexe, kde byly odborné i laické veřejnosti představeny dílčí poznatky z monitoringu této platformy.

5) Oprávnění k vysílání prostřednictvím zvláštních přenosových systémů

Rada bude pokračovat v kontrole původního lineárního a převzatého vysílání prostřednictvím zvláštních přenosových systémů (online tv služby), jejich vyhledávání a evidence tak, aby v internetovém prostředí nedocházelo k porušování zákona č. 231/2001 Sb. a k nelegálnímu šíření televizního vysílání anebo k poskytování on demand služeb bez evidence.

Vyhodnocení:

Rada se v uplynulém roce v rámci své působnosti intenzivně věnovala nejprogresivněji se rozvíjející oblasti internetového vysílání a dalšího šíření vysílání prostřednictvím nových technologií. Cílem je nejen zabránit tomu, aby v internetovém prostředí docházelo k porušování zákona, zejména nelegálnímu šíření audiovizuálního obsahu, ale také snaha regulátora následovat rychlý vývoj těchto technologií a podpora rozvoje této oblasti. V průběhu roku 2017 Rada k dnešnímu dni udělila již 9 nových licencí k provozování televizního vysílání prostřednictvím zvláštních přenosových systémů. V dané kategorii se také v uplynulém období snažila důsledně sledovat a analyzovat nové možnosti šíření audiovizuálního obsahu. Jedná se často o dosud nevyužívané způsoby šíření, zejména live-stream televizních programů v rámci YouTube channel, nebo prostřednictvím HbbTV. Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně novou oblast, Rada postupuje v rámci vedených řízení při zjištění porušování zákona se zvýšenou opatrností, ovšem důsledně.

6) Spolupráce Rady s orgány státní správy

Rada se bude nadále podílet na práci expertní komise zřízené Ministerstvem průmyslu a obchodu k návrhu nařízení o spolupráci mezi vnitrostátními orgány pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu spotřebitele, dále se ve spolupráci s orgány státní správy bude podílet na vytváření strategie pro udržitelný rozvoj terestrické platformy v ČR z hlediska zachování a rozvoje plurality programové nabídky ve volném zemském digitálním vysílání a příprav na přechod tohoto vysílání do DVB-T2.

Vyhodnocení:

Rada se podílela na práci expertní komise zřízené Ministerstvem průmyslu a obchodu k návrhu nařízení o spolupráci mezi vnitrostátními orgány pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu spotřebitele. Předmětný návrh nařízení má nahradit stávající nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu spotřebitele (nařízení CPC) a lze jej vyhodnotit jako jedno z opatření přijaté Evropskou komisí v rámci Strategie jednotného digitálního trhu a současně Strategie jednotného trhu. V roce 2017 procházel návrh řízením v tzv. triologu (kde ČR zastupovalo právě Ministerstvo průmyslu a obchodu) a v listopadu 2017 byl návrh schválen Evropským parlamentem, prozatím nebyl schválen Evropskou radou. Rada taktéž v roce 2017

poskytla MPO příslušná data pro přípravu Hodnotící zprávy o fungování soudních systémů, pokud jde o spotřebitelské právo EU (EU Justice Scoreboard 2016).

7) Směrnice AVMS

Rada bude i v roce 2017 aktivně participovat na přípravě revize směrnice AVMS na úrovni Evropské Komise a Evropské skupiny regulátorů (ERGA).

Vyhodnocení:

Rada se v uplynulém roce, obdobně jako v průběhu let předcházejících, velmi aktivně účastnila všech aktivit souvisejících s přípravou novely směrnice AVMS. Zejména v rámci Evropské skupiny regulátorů (ERGA), začala již Rada spolu s ostatními regulačními orgány členských států, s praktickou přípravou na nový regulační rámec, který revize toho současného v brzké době přinese. Děje se tak zejména v rámci pracovních skupin, které se specializovaně věnují jednotlivým tématům, resp. oblastem regulace. V uplynulém roce se Rada aktivně účastnila práce pracovní skupiny věnované otázkám samoregulace a koregulace, které nový návrh směrnice AVMS silně akcentuje. Další oblastní, ve které hraje Rada aktivní roli, jsou vyjednávání v rámci dialogů, kde Rada na žádost Ministerstva kultury pravidelně konzultuje a připomínkuje jednotlivé návrhy, a zároveň se jako aktivní člen účastní jednání Kontaktního výboru směrnice.

8) Spisová služba

Nasazení nového systému elektronické spisové služby do produkčního prostředí vč. kompletního přepracování evidence Oprávnění, tak aby poskytovala efektivnější výstupy. Bude pokračovat metodická podpora uživatelů. Dále budou u dodavatele spisové služby prosazovány nové funkcionality sloužící k zefektivnění práce uživatelů.

Vyhodnocení:

Přechod na nový elektronický systém spisové služby proběhl na přelomu roku 2016 a 2017 s tím, že do produkčního prostředí byl spuštěn k 1. 1. 2017. Kromě základních funkcionalit souvisejících s oběhem dokumentů obsahuje i modul sloužící k evidenci provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání a AVMSnV, tak jak jí to ukládá příslušné ustanovení zákona č. 231/2001 Sb., a modul umožňující propojení spisové služby s přípravou podkladů pro zasedání Rady.

9) Kybernetická bezpečnost

Budou vyhodnocena zranitelnosti a rizika, která jsou uvedena v aktuální verzi dokumentace řízení bezpečnosti, na jejichž základě proběhne jejich revize a aktualizace dle aktuálních podmínek. Záměrem je důslednější poučení zaměstnanců o problematice kybernetické bezpečnosti, a to jak v podmínkách elektronického systému spisové služby, tak v podmínkách běžné práce.

Vyhodnocení:

V roce 2017 byla provedena externí srovnávací analýza v oblasti zajištění kybernetické bezpečnosti v RRTV, která se zaměřila především na organizační a technická opatření a bezpečnostní dokumentaci. Výsledky srovnávací analýzy budou v roce 2018 promítnuty do aktualizace dokumentu o řízení bezpečnosti.

II.

Priority RRTV pro rok 2018

1) Mediální gramotnost

Rada se již v minulých letech opakovaně zaměřovala na problematiku mediální gramotnosti a na nutnost kvalitní mediální výchovy. Poté, co byl Ministerstvem vnitra ČR zveřejněn Audit národní bezpečnosti, který identifikoval nízkou mediální gramotnost české populace jako bezpečnostní hrozbu, Rada rozhodla věnovat se dané oblasti ještě intenzivněji. V roce 2018 si Rada zadá zpracování dvou výzkumů, které se zaměří na vybraný segment mediální gramotnosti. První bude zkoumat znalosti a uživatelské dovednosti občanů ČR v souvislosti s novými technologiemi typu HbbTV, druhý bude zacílen na děti a dospívající jako posluchače rozhlasového vysílání. Dalším z úkolů Rady bude identifikovat oblasti, v nichž může v rámci svých zákonem vymezených kompetencí aktivně přispět k rozvoji mediální gramotnosti.

2) Objektivita a vyváženost předvolebního vysílání

V roce 2018 se v České republice uskuteční přímá volba prezidenta a rovněž proběhnou volby do třetiny Senátu PČR a do zastupitelstev obcí. Jako tradičně lze očekávat vysoký zájem médií o předvolební dění, v případě prezidentské volby je možné předpokládat mimořádnou pozornost médií. Rada televizních a rozhlasových programů do svého vysílání zařadí i speciální předvolební debaty kandidátů či jiné pořady s předvolební dramaturgií. Všechny tyto pořady budou předmětem kvantitativně-kvalitativních mediálních analýz, stejně jako standardní zpravodajské a publicistické pořady vysílané v období čtyř týdnů před volbami. Analýzy budou hodnotit, zda se provozovatelé nedopustili porušení zásad objektivit a vyváženosti a zda vysílání nekalým způsobem nevstoupilo do volební soutěže.

3) Kontrola vysílání kmitočtových sítí

V roce 2018 bude probíhat intenzivnější kontrola rozhlasového vysílání prostřednictvím vysílačů u licencí, jejichž udělení bylo spojené s přidělením většího souboru technických komunikací. Jedná se zejména o kontrolu včasnosti zahájení vysílání dle zákona na všech souborech technických parametrů, a s tím spojenou efektivitu užívání kmitočtového spektra.

4) Monitoring obsahu audiovizuálních služeb s ohledem na možné technologické inovace

V souvislosti s rozvojem technologií umožňujících kombinovat „standardní televizní vysílání“ s platformami na bázi připojení k internetu dochází k trendu spočívajícímu v inovacích a změnách „klasického“ televizního vysílání. S tímto rozvojem dochází i ke změnám chování diváků a současně novým možnostem provozovatelů v rámci modifikace vysílaného obsahu. S ohledem na tyto změny považujeme za účelné i v roce 2018 věnovat pozornost, a zařadit mezi priority, rozvoj technologií televizního vysílání mj. HbbTV platformy. Vidíme jako vysoce důležité, zaměřit se zejména na online způsoby šíření, které začínají být nově využívány poskytovateli audiovizuálních služeb, ovšem mnohdy bez dostatečného povědomí o tom, že spadají do celoevropského regulačního rámce, bez ohledu na konkrétní technologii šíření.

5) Směrnice AVMS

Rady bude i v roce 2018 aktivně participovat na přípravě revize směrnice AVMS na úrovni Evropské Komise a Evropské skupiny regulátorů (ERGA). V rámci nově vznikajících pracovních skupiny bude Rada aktivním členem skupiny zabývající se problematikou rozšíření věcné působnosti směrnice AVMS, ke které dojde novelizací směrnice zejména v oblasti online vysílání a platform pro sdílení audiovizuálního obsahu.

6) Spolupráce Rady s orgány státní správy

V roce 2018 se Rada bude v rámci spolupráce s orgány státní správy podílet zejména na přípravě a aplikaci nového nařízení o ochraně spotřebitelů (v listopadu 2017 jej schválil Evropský parlament, bude následovat ještě česká jazyková verze a její korektury, a to po schválení na Evropské radě a publikaci v Úředním věstníku, které se očekává v lednu 2018). Taktéž se Rada bude podílet na činnosti nově ustanovené komise k digitalizaci rozhlasu (pod gescí Ministerstva kultury).

7) Kybernetická bezpečnost

V roce 2018 bude aktualizován dokument Analýza infrastruktury a procesů Rady z pohledu zákona č. 181/2014 Sb. a to na základě zjištění vyplývajících ze srovnávací analýzy.

8) eGovernment (ÚEP, ISZR)

V souvislosti s dalším rozvojem eGovernmentu se Rada zaměření na zápis údajů do ISZR (Informačních systémů základních registrů), kde předmětem zápisu budou zejména vydaná rozhodnutí o udělení oprávnění. Na základě vývoje situace ohledně ÚEP (úplného elektronického podání) bude zvážena případná modifikace Elektronického systému spisové služby.

9) Ochrana osobních údajů

V oblasti ochrany osobních údajů je třeba posoudit rozsah zpracovávaných a ukládaných osobních údajů dle jejich dosavadních zpracování. V roce 2018 dojde k úpravě interních služebních předpisů a postupů tak, aby byly v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 s případným posílením bezpečnostních mechanismů.